[illegible] Tipografia:
BRAŞOVŪ, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A, Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIV.

„Gazeta" iese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl, Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 174. | Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 6 (18) Augustŭ. | 1891.

Din causa Sf. sărbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăré până Mercurĭ séra.

Braşovŭ, 5 Augustŭ v.

Ne aducemŭ aminte cu plăcere de lupta, ce s'a desfăşuratŭ în sînulŭ poporului nostru, mai alesŭ prin unele părţĭ, cu ocasiunea ultimelorŭ restaurărĭ ale congregaţiunilorŭ comitatense. Scimŭ, că cu multă trudă şi pe lângă marĭ încordărĭ, mai în tóte comitatele locuite în preponderanţă de Românĭ au isbutitŭ a fi aleşĭ în comitetele comitatense şi câte-unŭ numĕrŭ anumitŭ de membri românĭ.

Nu-i vorbă, membrii românĭ în cele mai multe comitate suntŭ într'o minoritate ne'nsemnată, pentru-că stăpânirea unguréscă s'a sciut îngriji câtŭ de bine, ca sĕ ne paraliseze pe tóte terenele vieţei publice. Dér oricâtŭ de micŭ ar şi fi numĕrulŭ membrilorŭ comitatensĭ românĭ, noi suntemŭ în dreptŭ de a pretinde dela ei, ca sĕ facă celŭ puţinŭ atâta, câtŭ le stă în putere, căcĭ în casulŭ contrarŭ, n'are nicĭ unŭ înţelesŭ alegerea lorŭ, ér lupta desfăşurată cu ocasiunea restaurărilorŭ, rĕmâne fără celŭ mai micŭ resultatŭ practicŭ.

Doi anĭ suntŭ aprópe de când s'au sĕvîrşitŭ ultimele alegerĭ, şi în acestŭ îndelungatŭ timpŭ, cu esceptiunea, póte, a două până în trei casurĭ, n'amŭ vĕḑutŭ sĕ se fi datŭ mai nicĭ unŭ semnŭ de viéţă din partea membrilorŭ comitatensĭ românĭ din singuraticele comitate.

Nimenea nu va puté ḑice, că în congregaţiunile comitatelorŭ nu li-s'ar oferi membrilorŭ românĭ destule ocasiunĭ pentru a-şĭ ridica glasulŭ lorŭ întru apĕrarea intereselorŭ poporului românŭ, pe care-lŭ representă.

Câte abusurĭ şi volnicii, câte apăsărĭ şi ne'ndreptăţirĭ nu se sĕvîrşescŭ ḑilnicŭ din partea organelorŭ administrative ungurescĭ în detrimentulŭ directŭ séu indirectŭ alŭ poporului nostru! Unde şi cu ce ocasiune mai potrivită amŭ puté noi aduce la cunoscinţa publică aceste fărădelegĭ, ca tocmai cu ocasia congregaţiunilorŭ comitatense, unde deşi membrii românĭ nu potŭ conta la o învingere prin majoritate de voturĭ, dér au celŭ puţinŭ libertatea cuvêntului, potŭ face interpelărĭ, potŭ sĕ descopere în publicŭ pĕcătoşiile şi potŭ sĕ protesteze cu bărbăţiă în contra fărădelegilorŭ?

Câtă satisfacţiă trebue sĕ simtă în inima sa orĭ care Românŭ adevĕratŭ, când cetesce orĭ aude, că în cutare adunare comitatensă s'au ridicatŭ glasurĭ românescĭ, carĭ cu bravură şi bărbăţiă au apĕratŭ interesele poporului şi au făcutŭ, ca în faţa duşmanului sĕ rĕsune cu tăriă şi accentele multŭ huiduitei nóstre limbĭ?

Durere însĕ, că asemenea casurĭ suntŭ numai sporadice, ba amŭ puté ḑice, că mai puţinŭ de câtŭ sporadice. „Meltoşagos"ii ungurescĭ îşĭ jócă mendrele cum le place, în adunările comitatense ei strică şi diregŭ, aducŭ hotărîrĭ pronunţe verdicte, punŭ sarcinĭ peste sarcinĭ în spinarea poporului, şi e fórte durerosŭ, când trebue sĕ veḑĭ, că tóte acestea se sĕvîrşescŭ pe socotéla şi în detrimentulŭ poporului românŭ, fără ca representanţii aleşĭ ai acestui poporŭ, cărora li-s'a încredinţatŭ dreptulŭ şi li-s'a datŭ posibilitatea de apĕrare, sĕ facă şi din a lorŭ parte ceea ce le stă în putinţă.

Numĕrulŭ neînsemnatŭ alŭ membrilorŭ românĭ nu póte scusa acéstă indolenţă, pentru-că de s'ar presenta la adunărĭ, între ḑecile şi sutele de streinĭ, chiar numai unŭ singurŭ membru românŭ, lui şi în acestŭ casŭ 'i se impune sânta datorinţă, de a reclama drepturile poporului, de a descoperi abusurile, de a protesta în contra fărădelegilorŭ şi de a-şĭ ridica glasulŭ cu tótă energia orĭ de câte-orĭ se tractéză de interesele poporului, de care a fostŭ alesŭ.

Recunóscemŭ, că nu suntŭ neînsemnate jertfele, ce li-se cerŭ membrilorŭ comitatensĭ românĭ, dér după ce odată au primitŭ mandatulŭ, ei au luatŭ asupră-şĭ îndatorirea de a corĕspunde angagiamentelorŭ împreunate cu acelŭ mandatŭ.

Comitetulŭ centralŭ alŭ partidei naţionale române, când s'a decretatŭ pentru Românii din Transilvania resistenţa pasivă faţă cu alegerile de deputaţĭ dietalĭ, a adausŭ în apelulŭ adresatŭ cătră alegĕtorii partidei naţionale române că: în tóte celelalte sfere inferióre ale vieţei publice, anume în afacerile municipalităţilorŭ şi ale comunelorŭ, aderenţii partidei nóstre vorŭ avé a desvolta întrе marginile legilorŭ *cea mai energică şi zelósă luptă* pentru susţinerea şi apĕrarea drepturilorŭ naturale şi positive, ce se cuvinŭ naţiunei nóstre.

De cuvintele acestea trebue sĕ ţină sémă Românii, şi mai vîrtosŭ trebue sĕ ţină sémă membrii comitatensĭ românĭ; ei trebue sĕ-şĭ aducă aminte, că fără luptă nu se póte câştiga nicĭ o învingere, nicĭ unŭ dreptŭ. Cеremŭ dér luptă energică şi hotărîtă pe tóte tĕrêmurile, unde numai ni-se dă posibilitatea de a lupta.

Unŭ ucaz încă necunoscutŭ alŭ ministrului Csáky.

Diecesa Gherlei, 3 Augustŭ v. 1891.

Domnule Redactorŭ! Binevoiţĭ, Vĕ rogŭ, a da locŭ în preţuitele colóne ale valorósei nóstre „Gazete" unui estrasŭ scurtŭ dintr'unŭ ucaz alŭ Ministrului ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică, contele Albinŭ Csáky, care nu e chiar próspĕtŭ, căcĭ trecut'a anulŭ şi mai bine dela datarea lui, dér este caracteristicŭ în felulŭ sĕu şi merită atenţiunea publicului românŭ şi a lumei civilisate, cărora până acuma, — pe câtŭ scimŭ noi, — îi este cu desĕvîrşire necunoscutŭ.

Acestŭ ucaz revoltătorŭ a fostŭ adresatŭ Pré Sfinţiei Sale Episcopului greco-catolicŭ românŭ dela Gherla, *Dr. Iaonŭ Szabó.* Prin elŭ *se provócă Pré Sfinţia Sa Episcopulŭ dela Gherla, sĕ relateze, că pune-se ceva pondŭ pe învĕţarea limbei maghiare în seminariulŭ greco-catolicŭ românŭ alŭ teologilorŭ din Gherla şi* **învĕţă-se vre-unŭ studiu măcarŭ în limba maghiară,** ér décă acésta până acuma s'ar fi neglesŭ, *sĕ-şĭ dée nisuinţă Ilustritatea Sa Episcopulŭ de Gherla a face destulŭ acestei datorinţe de acuma înainte*, **dispunêndŭ, ca clericii sĕ-şĭ însuşéscă pe deplinŭ în vorbire şi scriere limba maghiară,** *ca limbă a statului.*

E de însemnatŭ însĕ, că încă *înainte de sosirea acestui ucaz cu vre-unŭ anŭ,* s'a fostŭ întrodusŭ propunerea Higienei, aşa numite „pastorale", *care se propune şi astăḑi ca şi la începutŭ totŭ în limba maghiară* de cătră unŭ medicŭ armênŭ numitŭ Dr. Bányai Kristóf.

Astfelŭ în seminariulŭ gr. cat. românŭ alŭ clericilorŭ din Gherla se propune în trei limbĭ; românesce se propune: Pastoralulŭ, Didactica, Ritulŭ, Tipiculŭ şi mi-se pare şi Moralulŭ, ér celelalte studii, afară de aşa poreclita Higiena „pastorală", care se propune în limba lui Csáky et. Comp, — se propunŭ în limba latină.

Precum am înţelesŭ, *în urma unei ordinaţiunĭ episcopescĭ,* cu începutulŭ acestui anŭ scolasticŭ se vorŭ propune *numai în limba latină* şi studiile acelea, carĭ până acum s'au propusŭ în limba română.

U. P.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Napoleonŭ III şi femeile.

— Reamintirĭ. —

Ar fi o nedreptate sĕ susţinemŭ, că Napoleonŭ alŭ III-lea nu ar fi fostŭ favoritulŭ femeilorŭ. Era din fire aventurierŭ şi apoi aventurile nu suntŭ tocmai concepţiunĭ, carĭ sĕ nu prindă rădĕcinĭ în creerii agilĭ ai sexului frumosŭ.

Avea ceva înăscutŭ, ce îlŭ făcea flexibilŭ ca trestia şi aplecatŭ sĕ se încline înaintea femeilorŭ. Décă te-ai pune însĕ sĕ cumpănescĭ bine lucrulŭ, atuncĭ ai veni la resultatulŭ, că Napoleonŭ alŭ III-lea, ḑĕu, nu trebuia sĕ se însóre nicĭodată, căcĭ pe dênsulŭ numai acelŭ dorŭ l'a făcutŭ sĕ se căsĕtoréscă, care dispare imediatŭ după cununiă. Pentru astfelŭ de firĭ, cum era şi a lui Napoleonŭ, nu e recomandabilă căsĕtoria, fiindcă prin acésta li-se lenevesce aptitudinea şi suntŭ spre greutate nu numai lorŭ înşişĭ, ci suntŭ mai vêrtosŭ spre greutate femeii, pe care o înlănţuescŭ de dênşii. Ce înţelesŭ are căsĕtoria pentru ómenĭ, a cărorŭ minte — nu ḑicemŭ şi inimă — li umblă după alte femei deja la două sĕptĕmânĭ după căsĕtoriă!

A descrie din punctŭ de vedere psichologicŭ amorulŭ la domnitorĭ, ar fi o temă rentabilă. In specialŭ amorulŭ lui Napoleonŭ alŭ III-lea. Nu ḑicemŭ, că Napoleonŭ a câştigatŭ graţia tuturorŭ femeilorŭ, de carĭ era încungiuratŭ la curte, dér e sigurŭ, că le-a iubitŭ pe tóte şi că ochii sĕi visătorĭ sclipiau deopotrivă la vederea fiă-căreia dintre ele.

Probă eclatantă despre acésta este, că în tóte epocele mai remarcabile ale vieţii sale era pururea subordinatŭ influenţelorŭ destulŭ de marcante ale vre-unei femei.

Până la anulŭ 1848, înainte de a merge în Francia ca sĕ-şĭ ocupe scaunulŭ presidialŭ, era vasalulŭ principesei Hamilton. La dênsa se aflase şi atuncea, când sosì vestea în Scoţia despre căderea regelui Ludovicŭ Filipŭ.

Când a prinsŭ Napoleonŭ veste de căderea acestuia, ḑise cu unŭ óreşĭ-care avêntŭ îndrăsneţŭ:

— „Mâne plecŭ la Londra şi de acolo la Parisŭ, unde s'a proclamatŭ republica. Acum eu voiu fi domnulŭ Franciei."

Principesa ascultà surprinsă aceste descoperirĭ, ceea-ce observândŭ Napoleonŭ, îi ḑise:

— „D-ta, sorióră, nu-'mĭ credĭ? Veḑĭ, n'ai dreptate a nu te încrede în mine. Cu acésta te invitŭ la mine, în Elysée, sĕ-mĭ facĭ o visită!"

Principesa îi replicà zîmbindŭ:

— „D-ta, ca totdéuna, aşa şi de astădată visezĭ."

Napoleonŭ însĕ, clătinândŭ din capŭ, şĭ-a pachetatŭ daraverile şi — la drumŭ.

In Londra îlŭ aştepta Miss Howard cu tótă averea ei. Fără îndoiélă, că averea acésta a d-şórei Howard îi fù de mare folosŭ lui Napoleonŭ, care pururea era cu portmoneulŭ golŭ. Trebue însĕ sĕ recunóscemŭ, că acestŭ împrumutŭ a fostŭ restituitŭ îndoitŭ. Cu tóte acestea, d-şóra Howard nu a fostŭ mulţămită şi spera la mai multŭ. Se ḑice a fi avutŭ gândulŭ, că dóră Napoleonŭ o va lua de soţiă. E mai multŭ ca positivŭ, că lui Napoleonŭ i-se luà o grea sarcină de pe inimă, când a auḑitŭ, că la anulŭ 1865 a muritŭ Miss Howard. Elŭ nu o jelise aşa de multŭ, pe câtŭ merita sĕ fiă jelită Miss-Howard, care trăise atâta timpŭ în ilusii, creḑêndŭ, că după păşirea lui pe tronŭ, o va lua de soţiă şi va fi împĕrătésă.

Despre femeia, care a influinţatŭ mai multŭ asupra sorţii lui Napoleonŭ, despre Eugenia, nu ḑicemŭ nimicŭ. Nu mai puţine simpatii şi-a câştigatŭ elŭ însĕ şi la alte femei. Afară de soţia sa, Eugenia, cea de o frumseţe orbitóre, elŭ mai era deochiatŭ şi de tóte femeile Tuilleriilorŭ.

De frumosŭ, Napoleonŭ n'a fostŭ tocmai dintre bărbaţii cei frumoşĭ, dér avea în ochĭ şi pe buze o espresiune visătóre, ce colosalŭ li place femeilorŭ. Mai avea o însuşire, ce impune nu numai bărbaţilorŭ, ci şi femeilorŭ şi acésta era activitatea sa fără părechiă. Afară de acésta, era unŭ omŭ fórte bunŭ şi cu bunĕtatea acésta i-a captivatŭ pe toţĭ cei din societatea sa. Cu tóte că puţinŭ se pricepea la artă, Napoleonŭ era amiculŭ artelorŭ şi alŭ sciinţelorŭ. Era cultŭ şi vorbia cu afecţiune despre cărţĭ şi scriitorĭ. Classicii îi scia d'arostulŭ şi elŭ însuşĭ scria fórte bine. Numai poesiile nu le putea suferi.

Intr'o ḑi s'a arătatŭ cu mai multŭ spiritŭ, ca de ordinarŭ. Ca sĕ câştige iubirea unei dame frumóse, a făcutŭ unŭ acrostichonŭ şi l'a predatŭ însuşĭ graţiósei sale, pândindu-o sĕ vadă, ce impresiune

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Augustŭ.

Diarulŭ „Tagespost“ din Graz află din isvorŭ, pe care-lŭ numeşte autorisatŭ, că contele **Kalnoky** a esplicatŭ d-lorŭ *Ristici* şi *Pasicĭ* în audienţa ce le-a datŭ la Viena, că Austro-Ungaria, cu tótă bună-voinţa, ce are pentru Sêrbia trebue sĕ fiă neplăcutŭ atinsă de neînfrânarea demonstraţiunilorŭ în contra Austro-Ungariei; autoritatea de statŭ nu se prea observa în Sêrbia; acésta va fi spre stricăciunea Sêrbiei pretutindenea unde are nevoie de sprijinŭ puternicului vecinŭ.

— Diarulŭ „Narodni Listi“ scrie, că óspeţii rusescĭ, carĭ vorŭ visita **esposiţiunea din Praga,** au plecatŭ din Kiev. „Atâtŭ ei câtŭ şi fraţii noştrii Ruşĭ“, scrie numita fóiă, „potŭ fi convinşĭ, că poporulŭ nostru din Praga îi va primi pe pragulŭ esposiţiunei sale cu acea inſleţire şi căldură, cu care e îndatoratŭ faţă cu aceia, carĭ nebăgândŭ în sémă nicĭ ostenélă, nicĭ greutăţĭ, au venitŭ numai ca sĕ ne strîngă mâna, într'unŭ timpŭ, care nu e nicĭ de cum liniştitŭ şi nu póte fi privitŭ ca favorabilŭ pentru noi. Noi aşteptămŭ pe fii marei Rusii cu dorŭ şi cu braţele deschise“.

—In 13 l. c. a sositŭ *marele duce* Alexis în oraşulŭ *Vichy.* Ministrulŭ francesŭ de esterne a trimisŭ cu două dile mai inainte o telegramă prefectului departamentului Allier, care a fostŭ afişată pe didurile oraşului Vichy. In telegramă se dice, că ministrulŭ francesŭ de esterne a rugatŭ pe marelui duce, ca sĕ cerceteze oraşulŭ Vichy, ceea ce marele duce a şi primitŭ. Primirea marele duce sĕ nu-şĭ pérdă caracterulŭ localŭ şineoficialŭ şi la acésta sĕ nu ia parte, armata Acéstă dorinţă s'a împlinitŭ numai în parte fiindcă prefectulŭ departamentului şi viceconsululŭ rusescŭ din acelŭ oraşŭ, au salutatŭ pe marele duce cu vorbirĭ. Celŭ dintâiu asigurà pe marele duce, că acesta va simţi în Vichy bătêndŭ inima Franciei şi spiritulŭ Rusiei este acela, căruia 'i se face primirea acésta plină de însufleţire. Vice-consululŭ rusescŭ dise, că Francia e Rusia şi Rusia e Francia.

SCIRILE DILEI.

— 5 (17) Augustŭ.

O visită la Petersburgŭ. Cetimŭ în „Naţionalul“: „D-lui efor-preşedinte Blaramberg şi d-lui dr. Asaky, care însoţesce în călĕtoria, ce a interprins'o pentru visitarea spitalelorŭ din principalele capitale europene, li-s'a făcutŭ la Petersburgŭ o distincţiă, care trebue sĕ umple de bucuriă inima orĭ-cărui Românŭ. D-nii Blaramberg şi Asaky, fiindŭ invitaţĭ la Curte, au fostŭ luaţĭ dela locuinţa lorŭ şi duşĭ în trăsurĭ de gală ale Curţii. La prândulŭ, la care au luatŭ parte, s'au ridicatŭ toasturĭ în onórea d-lorŭ Blaramberg şi Asaky şi pentru ţéra românéscă. D-lorŭ au rĕspunsŭ mulţamindŭ.“

***

Manevrele flotilei române. Programulŭ manevrelorŭ române, carĭ se vorŭ face la 15 Augustŭ e următorulŭ: Vasele vorŭ manevra între Varna şi Odessa, şi manevra va fi comandată de d. colonelŭ Murgescu. D-sa a mai avutŭ prin ministerulŭ de rĕsboiu autorisaţia pentru încrucişătorulŭ Elisabeta de a visita Sinopa, Trebizonda şi Batum. Étă numele vaselor ce iau parte: Incrucişătorulŭ *Elisabeta,* Briculŭ *Mircea*, Torpilorele *Alexandru celŭ bunŭ*, *Sborulŭ*, şi *Smeulŭ* şi Canonierele *Bistriţa*, *Oltulŭ şi Siretulŭ.*

***

Guvernulŭ otomanŭ a decisŭ din nou, că toţĭ călĕtorii, carĭ vorŭ intra în Turcia, trebue sĕ aibă unŭ paşaportŭ vizatŭ de consululŭ turcŭ din ţéra de unde plécă. Aceste mĕsurĭ suntŭ de rigóre, cu escepţiunea persónelorŭ absolutŭ lipsite de mijlóce şi pentru infirmĭ în favórea cărora consululŭ respectivŭ va interveni.

***

Briculŭ românŭ Mircea, care călĕtoresce cu elevii şcólei de marină, a ajunsŭ alaltă-séră la Salonicŭ, unde i-s'a făcutŭ o primire entusiastă din partea populaţia româno-macedonénă. Consululŭ românŭ precum şi autorităţile turcescĭ, au primitŭ pe marinarii românĭ. Entusiasmulŭ a fostŭ fórte mare.

***

Portulŭ dela Constanţa. Studiile pentru construirea portului de mare la Constanţa (România) se continuă cu activitate. Pentru aceste lucrărĭ, după cum comunică diarele de dincolo, e votatŭ unŭ creditŭ de 20.000,000 Lei şi portulŭ va trebui sĕ fiă terminatŭ odată cu podulŭ peste Dunăre.

***

Petrecere. Reuniunea studiósă română din Lipova învită la petrecerea de dansŭ, ce o va arangia Joi la 15/27 Augustŭ 1891, în sala hotelului „Archiducele Iosifŭ.“ Preţulŭ de întrare, pentru persóna: 1 fl., pentru familiă: 2 fl. Venitulŭ e destinatŭ în favórea fondului „Reuniunei femeilorŭ române din Lipova“, pentru ajutorarea şcolarilorŭ românĭ gr. or. lipsiţĭ de mijlóce. Inceputulŭ la 8 óre séra. Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: stud. med. Ath. Brădeanŭ, presidentŭ; stud. jur. Octavianŭ Puticiu, secretarŭ; teol. abs. Const. Puticiu, controlorŭ. Ofertele benevole se vorŭ cuita pe cale diaristică, şi suntŭ a se trimite la adresa M. O. D-ne: *Elena V. Hamsea* cassiera „Reuniunei femeilorŭ române din Lipova.“

Regina Natalia a sositŭ în dilele aceste la Sinaia, unde şĭ-a luatŭ locuinţa la sora ei principesa Ghica. Se dice, că ex-regina se va întêlni cu fiiulŭ ei Alexandru pe teritorŭ românescŭ, dér unde, încă nu se scie.

***

Incidentulŭ dela Iaşĭ. Cetimŭ în „Lupta“, că ministrulŭ românŭ de esterne, a cerutŭ guvernului germanŭ înlocuirea consulului germanŭ din Iaşĭ, care s'a purtatŭ într'unŭ modŭ atâtŭ de obraznicŭ cu autorităţile române.

***

Congresulŭ internaţionalŭ de statistică se va ţiné în 22 Septemvre a. c. în Viena.

***

Unŭ congresŭ comercialŭ internaţionalŭ se va ţine la Parisŭ în dilele de 15, 16, şi 17 Septemvre st. n. în localulŭ Bursei de comerţŭ, sub patronagiulŭ ministrului de comerţŭ alŭ Franciei şi alŭ altorŭ înalte personalităţĭ din administraţia superióră a Parisului şi departamentului Senei. Acestŭ congresŭ are de obiectŭ: 1. Unŭ schimbŭ generalŭ de informaţii asupra producţiei agricole a diferitelorŭ ţĕrĭ. 2. Afacerĭ de tratatŭ în mărfurĭ. 3. Esaminarea diferitelorŭ chestii economice. Comitetulŭ de organisare e compusŭ din somităţile comerciului, agriculturei şi industriei.

***

Unŭ şerpe in stomachŭ. Din Florenţa se anunţă următorulŭ casŭ remarcabilŭ: Unŭ bărbatŭ de 20 de anĭ, cu numele Borghini, pe când durmia, i-s'a băgatŭ ună şerpe prin gură în stomachŭ. Medicii nu putură sĕ scótă reptila din stomachŭ, şi nefericitulŭ tînĕrŭ murì între chinurile cele mai grósnice.

***

Colonisarea Evreilorŭ. O telegramă, pe care „Pester Lloyd“ o primesce din Karlsbad, spune, că baronulŭ Hirsch, care se află actualmente la acelŭ locŭ de cură, a încredinţatŭ d-lui Lövenstein şi la 3 cetăţenĭ argentinienĭ o împuternicire în tótă regula, ca sĕ cumpere pe socotéla lui în Argentinia pămênturĭ până la suma de 10 milióne de peros pe séma Evreilorŭ espulsaţĭ din Rusia.

O convorbire cu Pasicĭ.

Diarulŭ „Neue Freie Presse“ publică o convorbire, ce a avut'o editorulŭ diarului „Budapester Corresp.“ cu ministrulŭ preşedinte sêrbescŭ Pasicĭ. Ministrulŭ preşedinte dise între altele:

„Noi putemŭ fi mulţămiţĭ cu resultatulŭ călĕtoriei regelui nostru. Cu deosebire primirea, de care a fostŭ împărtăşitŭ tînerulŭ rege în Viena şi Icshl, şi în prima liniă amiciţia părintéscă a monarchului D-Vóstre, a fostŭ fórte mişcătóre de inimă.

Pentru prima dată am avutŭ ocasiunea sĕ vĕdŭ şi sĕ vorbescŭ cu veneratulŭ D-Vóstre împĕratŭ şi rege, şi mărturisescŭ, că sunt estasiatŭ. Călĕtoria Mĕjestăţii Sale regelui Alexandru e esclusivŭ o călĕtorie de recreaţiune şi de studiu. Regele e în etatea în care elŭ, după unŭ studiu încordatŭ şi conscienţiosŭ de dece lunĭ, are lipsă de o recreaţiune, care totŭ odată 'i face posibilŭ, ca sĕ cunóscă lumea şi sĕ-şĭ lărgéscă cerculŭ ideilorŭ sale. E lucru firescŭ, că regele în marea sa călĕtoriă a visitatŭ şi pe naşulŭ sĕu, Ţarulŭ, şi pentru ca sĕ védă o parte mare din Europa, şi-a făcutŭ călĕtoria prin Rusia. De sine se înţelege, că după acésta urmà visita la curtea austro-ungară, împreunată cu cercetarea mai multorŭ ţinuturĭ ale monarchiei vecine, şi tocmai pentru aceea, la întórcerea acasă, va face o altă tură prin Austro-Ungaria. Noi credemŭ, că în aceste călĕtorii i-a succesu regelui Alexandru, ca sĕ câştige simpatii.

Atâtŭ regenţa, câtŭ şi guvernulŭ se străduescŭ, ca sĕ ţină pe regele departe de orĭ ce politică şi de orĭ ce cestiune politică; se va ocupa în destulŭ cu politica, când va fi maiorénŭ, de ce sĕ nu-lŭ cruţămŭ până atuncĭ de orĭ ce politică? Chiar şi până acum, în decursulŭ călĕtoriei sale, n'a fostŭ vorba de politică, ba nicĭ chiar despre cestiunĭ economice politice. Faţă cu Rusia n'avemŭ în privinţa aceasta nicĭ unŭ motivŭ concretŭ, deórece *Sêrbia în prima liniă se nisuesce, ca sĕ încheiă cu Austro-Ungaria unŭ tractatŭ vamalŭ şi comercialŭ* şi noi credemŭ, că acésta va succede fără multe greutăţĭ.

Deóre-ce monarchia austro-ungară n'are nicĭ unŭ interesŭ sĕ îngreuneze, séu chiar sĕ împedece desvoltarea favorabilă a raporturilorŭ nóstre financiare, eu credŭ, că cu ocasiunea desbaterilorŭ tractatelorŭ, ce se vorŭ începe la tómnă, se vorŭ lua în consideraţiune dorinţele cele mai importante ale guvernului sêrbescŭ, privitóre la întroducerea dărilorŭ de consumŭ, carĭ în mare parte se estindŭ numai asupra articolelorŭ, ce nu se producŭ în Austro-Ungaria, ce se aducŭ transito din monarchia vecină.

Nu-i trece prin gândŭ guvernului sêrbescŭ, ca sĕ concédă altui statŭ unŭ favorŭ mai mare, ca Austro-Ungariei—nicĭ înt'unŭ punctŭ, şi îndată ce statulŭ limitrofŭ — ,în casulŭ acesta, dicŭ, Ugaria posede acestŭ favorŭ în gradŭ mai mare, acésta are acestŭ favorŭ numai în urma situaţiunei sale geografice şi a legăturilorŭ mai vechĭ. Aceste, după cum credŭ eu, vorŭ fi şi în interesulŭ monarchiei austro-ungare.

Maiestatea Sa va merge apoi de aicĭ prin ţinuturile frumóse din Tirolŭ şi Elveţia la Parisŭ însoţitu fiindŭ de

---

va face asupra-i. Impresiunea, la care se aşteptase însĕ, nu s'a observatŭ şi atuncĭ Napoleonŭ, luândŭ hârtia din mânuţele frumósei dame, o rupse în trei şi'n patru dicêndŭ:

„Aşa-i, că acésta este istoria cu „Măgarulŭ şi căţelulŭ?“ şi a avutŭ atâta presenţă de spiritŭ, încâtŭ dicêndŭ acestea elŭ însuşĭ rîdea cu gustŭ.

Era unŭ escelentŭ bărbatŭ de statŭ când era vorba de politica internă, în cestiunĭ esterne însĕ era multŭ-puţinŭ utopicŭ. Pururea era preocupatŭ de principiulŭ umanitarŭ, ce-lŭ avea faţă cu naţionalităţile şi astfelŭ îşĭ uita adese-orĭ de interesele sale şi ale statului.

— „Unchiulŭ meu, Napoleonŭ I“, dise într'o di, „şĭ-a datŭ pe ai sĕi — pe fraţii sĕi—popórelorŭ Europei. Mie mi-ar plăcé, sĕ li dau inima mea“.

Acesta e unŭ ofertŭ fórte frumosŭ şi bărbatulŭ, care a oferitŭ popórelorŭ Europei inima, sigurŭ, că în loculŭ urei nemărginite ale acestorŭ popóre, merită o mai multă consideraţiune şi respectŭ.

Intre femeile, carĭ umblau în Tuillerii mai tóte erau frumóse şi cu spiritŭ. Ele, ce e dreptŭ, nu au doveditŭ faţă cu Napoleonŭ III. o prevenienţă necuviinciósă, dér nicĭ nu era posibilŭ, ca bărbatulŭ acela, care era împrejmuitŭ de atâta farmecŭ, sĕ rĕmână nesimţitorŭ şi indiferentŭ faţă cu ele, cacĭ dóră elŭ însuşĭ li-a datŭ ansă a-lŭ adora.

Arŭ fi obositorŭ sĕ înşirămŭ tóte femeile, pe carĭ le-a cuceritŭ împĕratulŭ, precum şi pe acelea, carĭ vĕrsaŭ atâtea lacrimĭ, neîmplinindu-li-se dorinţele lorŭ ardĕtóre.

Elŭ scia se elégă dintre acele femei numĕróse, elementele cele mai inteligente şi nu ofta atâtŭ după sĕrutările lorŭ, câtŭ mai vêrtosŭ după sfaturile lorŭ. Pe acestea le înlănţuia de sine nu cu foculŭ patimei, ci — cumŭ amŭ dice — mai multŭ cu spiritulŭ.

Intre aceste femei, loculŭ primŭ îlŭ ocupă principese Matilda, care, ce e dreptŭ, aspira multŭ-puţinŭ şi la tronŭ, dér cu tóte acestea era o consilieră şi soţŭ de muncă conscienţiosŭ şi abnegatŭ alŭ Napoleonŭ, îndată ce a fostŭ alesŭ acesta de presidentŭ alŭ republicei. Ea netedia calea, pe care mergea principele, îĭ recucerea pe cei dubii, îĭ câştiga prietinĭ noi şi vĕrsa în inima luĭ spiritulŭ blândeţei.

Principesa Matilda era unica în Tuillerii, care se ocupa cu arta şi cu literatura. Napoleonŭ póte mulţumi numai Matildei împrejurarea, că şi-a câştigatŭ ca prietinĭ pe cei mai celebri bărbaţĭ ai timpului seu, pe unŭ Fontainebleau şi Compieque, carĭ au făcutŭ, ca în curtea sa sĕ domineze unŭ spiritŭ academicŭ.

Mai era încă o femeiă, care se póte numĕra între femeile inteligente din Tuillerii. Acésta era principesa Clotilda, o rudă mai de aprópe a împĕratului, dér ea stătea puţinŭ mai departe de curte. Clotilda era fata regelui Emanuelŭ alŭ Italiei, mai apoi soţia principelui Jerom Napoleonŭ, de care s'a despărţitŭ, dér cu tóte acestea era respectată la curte şi Napoleonŭ se închina spiritului ei înaltŭ şi sîmţului ei de dreptate.

Impĕrătésa Eugenia şi cu Clotilda nu se aveau tocmai bine. Insuşĭ Napoleonŭ privia de multe-orĭ la Clotilda cu óreşĭ-care respectŭ, ce trada frică, şi numai atuncĭ se adresa cătră dênsa, cândŭ în cestiunĭ mai importante avea lipsă de sfatulŭ luminatŭ şi de vederile clare ale principesei. De altă-dată, însĕ încunjura societatea damelorŭ în care se afla Clotilda, şi puţinŭ lua parte în conversaţiunile lorŭ. Pricipesa Clotilda dispreţuia toaleta, se îngrozea de visitele şi primirile oficióse şi de multe-orĭ se întêmpla, că, fără cea mai mică consideraţiune la etichetă, dormia în decursulŭ prândului orĭ după prândŭ.

O anecdotă hăzliă — care de altcum nu-i detrăge nimicŭ din valórea şi reputaţiunea acestei nobile femei — o presentă puţinŭ cam comică în simplicitatea ei.

Intr'o di adormise la prândŭ şi când trăsări din somnŭ, observă că-i lipsesce ceva. A începutŭ sĕ caute sub masă şi sub scaune. In sfêrşitŭ se află obiectulŭ pierdutŭ şi ce mare li fu mirarea óspeţilorŭ, când vĕdură, că principesa şĭ-a perdutŭ — unŭ păpucŭ.

Din contră, următorulŭ casŭ o presentà într'adevĕrŭ într'o aureolă majestatică.

Puţinŭ după cununia cu bărbatulŭ ei, când adecă se presentà pentru primadată la curte, — împĕrătesei 'i se părŭ, că principesa Clotilda e timidă, neîndemâ-

ministrulŭ instrucţiunei publice *Nicolicĭ*. După 20 de ḑile va fi érăşĭ în Belgradŭ. Scirea, că tênĕrulŭ rege se va duce şi la Constantinopole, e neîntemeiată. Regentulŭ *Risticĭ* şi eu rĕmânemŭ încă 2—3 ḑile în Viena şi apoi ne vomŭ întórce îndĕrĕtŭ la Belgradŭ.

Bucureşcĭ, 2 Augustŭ 1891.

Stimate D-le Redectorŭ! Am cetitŭ în „Egyetértés" şi găsescŭ reprodusŭ şi în „Gazeta" de Joi *scirea sensaţională* despre *patriotismulŭ* Românilorŭ din Herendesci, care în ḑiua de Sf. Petru, cu ocasiunea rugeĭ, au jucatŭ *csárdă -ulŭ*.

Ca fiiu alŭ Herendesci-lorŭ îmĭ veţĭ da voiă, credŭ, a arĕta patrioţilorŭ, că acestŭ *aşa ḑisŭ csárdáş* e obicĭnuitŭ la ţeranii nostrii. Dér nicĭ melodia lui nu e cea adevĕrată *csárdáş-ască*, nicĭ Românii nu-lŭ jócă ca Maghiarii. Pentru ei *csárdaş* e totŭ atâtŭ ca *Logoşana*, ca *Colo* sêrbescŭ, ca o *polcă* sĕu unŭ *valsŭ* nemţescŭ. Dér ca la *csárdáş* aşa şi la „valsŭ" şi la „polca" şi la „colo", atâtŭ melodia câtŭ şi mişcările jucatorilorŭ suntŭ cu desĕvêrşire românisate.

Csárdaşul, ce-lŭ jócă consătenii mei, nu e dér celŭ *„veritabilŭ patrioticŭ"*. Lăutarii din satulŭ meu (Radu, Nilcoşŭ şi Didi) suntŭ Românĭ neaoşĭ (în Herendesci nu e nicĭ unŭ sufletŭ de Maghiarŭ), ei suntŭ lăutari de ocasiune, deşi sciinţa musicei se transmite din tată în fiiu la dînşii, în câtŭ ai crede, că musica li este profesiunea.

Tóte cântecele vechĭ ei le moştenescŭ şi le transmitŭ. Csárdás-ulŭ, românisatŭ, l'amŭ pomenitŭ din copilăriă. L'am jucatŭ adese-ori şi eu cu fetele din satŭ, dér nicĭ-odată după tactulŭ maghiarŭ.

Nu putea dér unŭ feciorŭ — după cum susţine *Egyetértés* — sĕ-lŭ fi învĕţatŭ la oraşŭ de curêndŭ; elŭ a rĕmasŭ aşa, după cum ni l'a transmisŭ generaţiunea, ce ne-a precedatŭ şi ca dovadă, că tradiţiunea a rĕmasŭ hotărîtóre, este faptulŭ, că acelŭ „csárdáş", care se jócă aḑĭ, e acelaşĭ, care se juca acum 10 anĭ, de care îmĭ potŭ aduce aminte.

Ear décă elŭ se jócă totŭ aşa, décă mişcările dansatorilorŭ suntŭ *tocmaĭ* cele ce le facŭ în *Logoşana* sĕu *Colo*, nu-mĭ potŭ închipuí ce i-o fi încântatŭ mai multŭ pe *óspeţii maghiarĭ*: melodia stricată, mai multŭ sĕu mai puţinŭ românéscă, orĭ mişcările curatŭ românescĭ.

Stăruescŭ asupra acestui lucru, în aparinţă neinsemnatŭ, pentru ca se scotŭ la ivélă dovada, cum Maghiarii exploatéză şi cele mai neînsemnate lucrurĭ în favórea lorŭ.

Tema lorŭ a fostŭ totdéuna, că poporulŭ românescŭ e mulţumitŭ cu actualii sĕi satrapĭ şi că elŭ se acomodéză până şi obiceiurilorŭ lorŭ. Unui Germanŭ sĕu unui Sêrbŭ, care ar fi vĕḑutŭ o „polcă" sĕu unŭ „Colo" la bunii herendescienĭ, nicĭ prin gândŭ nu le-ar fi trecutŭ ca numai din acéstă împrejurare sĕ-i caracteriseze pe ei ca pe bunĭ Germanĭ şi pe bunĭ Sêrbĭ. Décă acestŭ lucru nu se întêmplă, causa e, că nicĭ la unii, nicĭ la alţii şovinismulŭ nu e la modă. Maghiarii suntŭ aceia, carĭ ţinŭ, ca sĕ dovedéscă, că Românii suntŭ *bunĭ Maghiarĭ*. N'aţĭ vĕḑutŭ, cum mititeii din Budapesta în memoriulŭ lorŭ vorbescŭ de dragostea mare ce au Românii, cu ocasiunea sĕrbărilorŭ societăţii pentru adunarea unui fondŭ de teatru românŭ, pentru jocurile, câutecele şi gentileţele maghiare? N'aţĭ cititŭ cum reptila din Cluşiu, bătêndu-şĭ pieptulŭ, declară în faţa *„lui Dumneḑeu şi a ómenilorŭ"*, că poporulŭ românŭ se împacă cu actuala stare de lucrurĭ şi că numai „agitatorii" suntŭ aceia, carĭ uneltescŭ şi carĭ facŭ conjuraţiunĭ? Şi cândŭ unŭ satŭ românescŭ ca Herendescii, *în timpŭ de rugă*, unde au venitŭ la petrecere şi alte o sută de sate, jócă cu atâta focŭ csárdáşulŭ, acésta este o dovadă viuă de marea putere civilisatóre a *„presupusului"* duşmanŭ şi de fericirea nespusă a Românilorŭ sub actualii sĕi stăpânitorĭ.

Acestŭ lucru însĕ este o insultă, ce se aduce Românilorŭ. *Herendescienii*, cei mai bravĭ din jurulŭ Lugoşului, vorŭ trebui sĕ rĕspundă acestorŭ insulte prin *alungarea acestui jocŭ, în urma căruia li-se aducŭ insulte*. Şi eu am o convingere atâtŭ de mare despre castitatea sentimentelorŭ lorŭ naţionale românescĭ, încâtŭ potŭ declara orĭ şi cui cu cea mai mare încredere, că dênşii, *numai sĕ audă* de aceste insulte, *vorŭ espulsa pentru totdéuna csárdás-ulŭ* din jocurile lorŭ şi rupêndŭ ast-felŭ cu o tradiţiă, care le face ruşine, vorŭ întemeia o şcólă, şcóla iubirei nesfêrşite către caracterulŭ lorŭ castŭ, anticŭ, luminatŭ şi românescŭ.

De aceea rogŭ cu totŭ din adinsulŭ pe amicii noştri dela *„Luminătoriulŭ"*, care e cititŭ de ţĕranii din Ferendescĭ, ca sĕ iée notiţă de insultele, ce se facŭ *herendescienilorŭ*, avêndŭ deplină siguranţă, că patrioţii nu vorŭ mai avé fericirea de a le repeta,

Binevoiţĭ, Domnule Redactorŭ, a primi frăţescile mele salutărĭ.

I. Lupulescu.
absolventŭ alŭ facultăţei de litere.

Recolta cerealelorŭ

Zomborŭ, 1891 Augustŭ în 10.

Făcêndŭ escursiune sciinţifică prin Transilvania şi Ungaria, am pututŭ constata, că recolta în Alfŏldulŭ mănosŭ a fostŭ, în tocmai ca şi în România, insuficientă, a rĕmasŭ sub medie, pe când în Ardealŭ recolta din anulŭ acesta a fostŭ atâtŭ de grozavă şi de abundentă în tóte, încâtŭ în o sută de anĭ abia se întêmplă 2—3 atarĭ recolte.

Afară de acestea, dintre ţĕrile esportătóre de cereale, după datele oficiale de până acum, Rusia n'a avutŭ nicĭ o racoltă, ér Statele Unite au avutŭ 140 milióne hectolitri în locŭ de 162 milióne hectolitri al anului trecutŭ, pe când ţĕrile importătóre, ca Germania, Francia, Anglia încă au avutŭ recolte insuficiente.

D'aci urméză de sine, că *bucatele se vorŭ scumpi fórte multŭ*. Rusia, pentru a combate fómetea, pe lângă împrumuturile colosale acordate de statŭ diferitelorŭ guberniate şi provincii, a fostŭ silită sĕ oprescă cu desĕvêrşire esportulŭ de cereale, şi în proximele ḑile se aştéptă o reducere însemnată a taxelorŭ de transportŭ pentru grâue şi secară pe căile ferate rusescĭ în scopŭ de a înlesni importulŭ de cereale în Rusia.

Germania, care era basată mare parte pe sĕcara rusĕscă, prin prohibiţiunea esportului rusescŭ de cereale, încă a suferitŭ o derută însemnată, încâtŭ la Berlinŭ tona, adecă miia de chilograme de sĕcară, este cu 8 mărcĭ (4 fl. 80 cr.) mai scumpă decâtŭ grâulŭ, şi peste puţine ḑile guvernulŭ germanŭ va fi silitŭ sĕ suspindă măcarŭ provisoriu taxele pe cerealele străine, fiindcă acum nicĭ marii proprietarĭ germanĭ faţă de sĕrăcia şi scumpetea, ce se întinde, nu se mai opunŭ.

In consecinţă, pentru a feri pe poporulŭ nostru de escamotărĭ şi perderĭ însemnate, dându-şĭ strĕinilorŭ mai pe nimica bucatele, ce le are, ar fi de doritŭ sĕ se ia precauţiunile de lipsă, îndemnândŭ pe poporŭ sĕ-şĭ păstreze bucatele şi sĕ nu le arunce pe unŭ preţŭ derisoriu. Pentru orientare sĕ se publice cursulŭ diferitelorŭ pieţe din Ardealŭ, ca poporulŭ nostru sĕ capete o informaţiă esactă despre preţulŭ cerealelorŭ pe pieţele indigene şi străine*). Astfelŭ pe când secara se vindea pe piéţa Braşovului cu câte 5 fl. şi 30—50 cr., firma Czell şi fii o aduna de prin comunele din ţéra Oltului cu câte 4 fl. până la 4 fl. şi 10—30 cr., de sigurŭ unŭ preţŭ derisoriu şi în detrimentulŭ producĕtorilorŭ noştri.

*

Erĭ am fostŭ în Seghedinŭ, unde am visitatŭ pe arestanţii noştri politicĭ. Ei suntŭ bine.

La revedere!

George din Crângŭ.

*) In numerii de Dumineca ai fóiei nóstre amŭ inregistratŭ regulatŭ preţulŭ cerealelorŭ după piaţa din Budapesta şi-lŭ vomŭ inregistra şi în viitorŭ cu tótă acurateţă. Vomŭ căuta pe lângă acésta sĕ înregistrămŭ în viitorŭ şi preţulŭ cerealelorŭ după piaţa din Braşovŭ — — Red.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Oradea-mare, Augustŭ 1891.

Stimate D-le Redactorŭ! Permiteţĭ sĕ vĕ descriu pe scurtŭ concertulŭ împreunatŭ cu dansŭ, ce s'a datŭ la 2 Augustŭ st. n. din partea tinerimei teologice din Beiuşŭ şi jurŭ, în favorulŭ şcolei de fetiţe din Aradŭ şi a celei mixte gr. or. de acolo.

Tinerii teologĭ, la multe ocasiunĭ au datŭ probe, că sĕ sciu avênta la ce e frumosŭ şi nobilŭ. In anulŭ acesta mai vîrtosŭ, prin producţiunile literare date de ei se făcură vrednicĭ de tótă lauda.

In ajunulŭ petrecerei, despre care vorbescŭ acum, românofagii dela Beiuşŭ, după datina lorŭ de pănŭ acuma, începură sĕ agite în contra petrecerei, publicândŭ articulĭ vehemenţĭ prin „Sabadság", în care insinuară, că petrecerea nóstră e „tendenţiósă", din causă, că teologii n'au „împodobitŭ programa concertului cu vre-o piesă *clasică* maghiară. Totŭ acéstă fóiă şovinistă a recomandatŭ publiculuĭ maghiarŭ, ca sĕ nu iée parte la concertŭ, deórece Românii suntŭ „incorigibilĭ", şi se vede, că nicĭ unŭ efectŭ n'a produsŭ asupra ḑiorŭ scandalulŭ întêmplatŭ la petrecerea maturisanţilorŭ din acestŭ anŭ. Poftimŭ, ar „pretinde" şovinişti adecă, ca teologii, carĭ cercetéză unŭ institutŭ confesionalŭ naţionalŭ sĕ cânte unguresce! Ce pretensiunĭ fără de capŭ! Dér nu e de miratŭ, căcĭ şovinismulŭ lorŭ totŭ bazaconii născocesce.

Sĕ trecemŭ însĕ la obiectŭ amintindŭ numai atâta, că petrecerea a decursŭ neconturbată, *fiindu puşĭ de pază la stradă doi haiducĭ*.

Amĕsuratŭ programei, concertulŭ, s'a începutŭ pe la órele 8 séra, în presenţa unui publicŭ frumosŭ şi românescŭ, cu esceptiunea alor 4 maghiarĭ, carĭ erau de faţă. Pretura a fostŭ representată prin d-lŭ Barthos, care avea sĕ dee de scire, décă cumva disertaţiunile ar fi de cuprinsŭ anti-patrioticŭ, veḑĭ Dómne!

Cântările, precum şi disertaţiunile cu declamaţiunile la olaltă, au doveditŭ desteritatea şi isteţimea tinerilorŭ clericĭ, fiindŭ bine succese, predate esactŭ şi viu aplaudatea din parte publicului. Comiculŭ Lupşa, prin predarea monologului „Haimana" de V. Alexandri, a făcutŭ mare sensaţiă.

Isprăvindu-se programa, pe la órele 10 s'a începutŭ dansulŭ cu joculŭ nostru naţionalŭ „Ardeleana", jucândŭ tinerii cu mare întocare pănă'n ḑiorile ḑilei. Cadrilele au fostŭ jucate de 40—50 de părechĭ. Una însĕ nu potŭ trece cu vederea, şi anume, că costumulŭ nostru naţionalŭ a fostŭ representatŭ numai prin graţiósa d-şóra Florica Antalŭ. Arŭ fi îmbucurătorŭ şi fórte de doritŭ, ca domnişórele nóstre sĕ se folosĕscă de costumulŭ nostru naţionalŭ celŭ puţinŭ la astfelŭ de ocasiunĭ.

Inteligenţa română, atâtŭ cea din Beiuşŭ, câtŭ şi cea din jurŭ, a fostŭ bine representată. Pentru acésta merită recunoscinţă câţiva domnĭ din Beiuşŭ, carĭ totdéuna au statŭ şi stau într'ajutorulŭ tinerilorŭ. Şi cu acéstă ocasiune ne-amŭ convinsŭ, că Românulŭ póte, numai sĕ voiéscă.

Venitulŭ curatŭ se urcă aprópe la 100 fl. La finea producţiunilorŭ, bĕtrânii în mare parte părăsiră frumosŭ decorata sală, ér tinerimea îşĭ petrecŭ cu înduioşare până colo către 5 óre diminéţa când se depărtară, ducêndŭ în inimile lorŭ cele mai dulcĭ şi plăcute suvenirĭ.

— Trăéscă tinerimea română teologică din Beiuşŭ şi jurŭ!

Orădanulŭ.

Avisŭ.

La *şcóla elementară de fete a Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu* se vorŭ face înscrierile pentru anulŭ şcolarŭ 1891/2 în ḑilele de *1—5 Septemvre st. n. a. c.* între órele 8—12 a. m. şi 3—5 p. m. în localulŭ direcţiunei (Sibiiu, strada Morii Nr. 8).

Taxa de înscriere este de 2 fl., ér didactrulŭ de 20 fl. v. a. la anŭ, solvibilĭ în 4 rate (eventualŭ şi în 10 rate lunare) anticipative. Membrii „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu" nu solvescŭ taxă de înscriere pentru copilele lorŭ.

Părinţii din provincia îşĭ potŭ adăposti copilele în Internatulŭ împreunatŭ cu şcóla civilă de fete a „Asociaţiunei transilvane", cu care şcóla nóstră stă în cea mai strînsă legătură.

Sibiiu, 15 Augustŭ 1891.

Direcţiunea.

DIVERSE.

Păduchii-de-lemnŭ la judecată. Câţĭ păduchĭ-de-lemnŭ trebuescŭ pentru ca o casă sĕ nu fiă de locuitŭ? Astfelŭ este întrebarea, care a fostŭ pusă unuia dintre judecătorii de pace din capitala Franciei. D-lŭ E.... închiriă, în unulŭ din cele mai frumóse quartiere pentru o lună, pe preţulŭ de 650 francĭ,—unŭ apartamentŭ ce presinta tóte aparenţele curăţeniei şi ale comfortului. Elŭ se instaléză cu tênĕrulŭ sĕu fiu. Vai! chiar din nóptea dintâiu, nicĭ unulŭ, nicĭ celalaltŭ nu putea dormi, şi a doua ḑi găsescŭ unŭ păduche-de-lemnŭ în patulŭ copilului. Armatŭ cu acéstă piesă a... mâncărimei, elŭ găseşte pe femeia ce'i închiriase casa şi-i declară, că nu mai stă o clipă — O fi, îi rĕspunde acésta, unŭ păduche-de-lemnŭ nu póte fi de ajunsŭ. Este singurulŭ, vĕ încredinţezŭ. Sĕ-lŭ omorâmŭ şi étă totŭ, sĕ nu mai fiă vorbă. D. E.... fără sĕ se lase se fiă convinsŭ, a persistatŭ în hotărîrea ce şĭ-a luatŭ, şi, pentru ca sĕ-lŭ lase sĕ plece, a trebuitŭ, de voiă de nevoiă, sĕ depună preţulŭ chiriei, adecă 650 fr. Insĕ a citatŭ pe proprietara casei mobilate, la judecătorulŭ de pace, şi judecătorulŭ de pace 'i-a datŭ dreptate hotărândŭ: ...Este evidentŭ, că atuncĭ când d. E... s'a plânsŭ, că elŭ şi fiulŭ sĕu, suntŭ devoraţĭ de păduchĭ-de-lemnŭ, constatarea unui singurŭ din aceste insecte este de ajunsŭ a se stabili, că plângerea n'a fostŭ numai o închipuire şi că din potrivă ea este întemeiată; Că în virtutea articolului 1719, celŭ ce închiriéză este ţinutŭ a face pe chiriaşŭ sĕ se bucure liniştitŭ de casă pe totŭ timpulŭ şederei sale, ceea ce în specia n'a avutŭ locŭ; Că prin urmare d. E.... a fostŭ în dreptulŭ sĕu părăsindŭ acea locuinţă, şi că suma pe care a plătit-o mai multŭ cu sila, trebue sĕ'i fiă restituită...

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

natică şi cu unŭ aerŭ óreş-cum protectorŭ îi ḑise:

— „Fii liniştită, draga mea copilă, peste puţinŭ te vei obicĭnuí la curtea nóstră."

Clotilda surprinsă de vorbele aceste, rĕspunse împĕrătesei:

— „Sunt pe deplinŭ liniştită, Madame, şi sunt obicĭnuită la tatălŭ meu."

Dintre femeile cunoscute la curtea lui Napoleonŭ, mai amintimŭ pe principesa Alba, sora împĕrătesei; pe contesa Stefania Tascher de la Pageria, cronicarulŭ curţii; pe principesa Bacciochi, acéstă femeiă cu manierĭ bărbătescĭ şi mare vênătóre, din a cărei guriţă, pe lângă vorbe dulcĭ, mai eşiau din când în când şi nisce injurăturĭ grosolane, de ţi-se făcea pĕrulŭ măciucă.

Se ḑice, că cu prilegiulŭ unei vênătóre când mai toţĭ cavalerii se întreceau întru a-i face curte, a observatŭ apărêndŭ unŭ cerbŭ în orizontŭ, pe care l'au luatŭ cânii la góuă. Atuncĭ principesa se întórse iute către cavalerii sĕi cu aceste cuvinte:

„Mergeţĭ şi ajutaţĭ cânilorŭ!"

Valmag.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

din 15 Augustŭ st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	9 36	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ	„	9 30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ	„	9.36	„	9.40
Lire turcescĭ	„	10.48	„	10 53
Imperialĭ	„	9.46	„	9 51
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ	„	124.—	„	125.—
Mărcĭ germane		57.80	„	58.05

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 14 Augustŭ a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104 10
Renta de hârtiă 5%	101.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.75
dto argintŭ	99.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.80
Bonurĭ rurale ungare	91.40
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	131 25
Renta de argintŭ austriacă	92.25
Renta de hârtiă austriacă	92.10
Renta de aurŭ austriacă	111 75
Losurĭ din 1860	138.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1021.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	332.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr	285.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.60
Napoleon-d'orĭ	9.40
Mărcĭ 100 împ. germane	58 05
Londra 10 Livres sterlinge	118 05

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea mare	3.53	7.06	1 50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3 03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6 18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4.07	10 28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișu	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budatelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii grose însemnéză órele de nópte.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9 53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8.54		7.02
Conopu	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1 55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșeni-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8 36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brașov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.